

Vad är anala åkommor?

Med anala åkommor eller proktologiska besvär menas sjukdomar och tillstånd i och kring ändtarmsöppningen. De kirurgiska sjukdomarna omfattar bland annat hemorrojder, hudflikar, fistlar, slemhinnesprickor och polyper. Även pilonidalcystor (bölder mellan skinkorna) brukar räknas hit.

Vid eventuell operation sker ingreppen vanligen som dagkirurgi under lokalbedövning eller narkos. Läs mer om de olika åkommorna här nedan.

Olika typer av anala besvär

Fistlar

I analkanalen finns körtlar som utsöndrar slem. Om öppningen från en av körtlarna blir tilltäppt kan bakterier, som vanligen finns i tarmen eller på huden, börja växa inne i körteln. Då kan man få en varfylld böld vid sidan om ändtarmsöppningen. Om man har haft en böld kan det ibland bildas en liten kanal mellan ändtarmen och huden. En fistel är en smal gång mellan ändtarmen och huden bredvid ändtarmsöppningen. Orsaken är oftast lokala infektioner eller varbölder i området. Fistlar kan behandlas med olika typer av operationer.

Hemorroider

Hemorroider innebär att analkuddarna, små kuddar av bindväv och blodkärl i analkanalen, blir förstörade. Hemorroider är ett vanligt problem – minst hälften av alla personer, män som kvinnor, får hemorroider någon gång i livet. Det är särskilt vanligt hos gravida. Hemmorejoder är ofarliga men kan göra ont, klia och ge viss blödning. Hemorrojderna kan behandlas med så kallade gummiringar, injektioner av etsande olja eller genom kirurgi.

Anala hudflikar/yttre hemorrojder

Yttre hemorrojder vid analöppningen kan ibland bilda hudbeklädda flikar. I vissa fall, till exempel om hudflikarna är betydande och ger hygieniska besvär, kan flikarna avlägsnas i lokalbedövning. Såren lämnas öppna för självläkning för att undvika infektion och tiden till full läkning kan vara 2-6 veckor. Detta ingrepp kan medföra betydande smärta under läkningsförloppet, både i vila och vid fysiska aktiviteter.

Anala polyper

Anala polyper är små utväxter i eller utanför analkanalen, eller uppe i ändtarmsslemhinnan. De kan vara restillstånd efter tidigare hemorrojder eller utgöras av godartade slemhinneutväxter. Vid operation bränner eller skär man bort förändringen. Läkning sker oftast inom 1 vecka.

Slemhinesprickor (analfissur)

Analfissur är en spricka i analslemhinnan, som vanligtvis uppstår till följd av förstoppning, men ibland även vid återkommande diarré. Det främsta symptomet är smärta av varierande grad i anslutning till ändtarmen och upp mot bäckenbotten. Smärtan orsakar en ofrivillig kramp i ringmuskulaturen, vilket försämrar blodgenomströmningen och därmed försvårar utläkningen av fissuren. Behandlingen syftar därför till att häva krampen och underlätta blodgenomströmningen, vilket leder till utläkning.

Behandlingen inleds vanligtvis med kärlvidgande salva (Rectogesic® eller Dilitiazem®). Nästa steg i behandlingstrappan är injektion av botox (Xeomin®) i nedre delen av ringmuskulaturen, som därmed förlamas under en period av 2–3 månader. Den kännbara effekten kommer ungefär 1–2 veckor efter behandling. Ungefär 10 % av de som får botox upplever en något nedsatt kontinens för gaser under en begränsad tid. Upprepade behandlingar kan krävas.

En förutsättning för lyckad behandling av analfissur är att avföringen hålls mjuk, vilket bäst uppnås med hjälp av bulkmedel såsom Movicol® eller Inolaxol®.

Inför utredning och behandling av anala åkommor

Förberedelse med 2 st. Microlax 2 timmar före ditt läkarbesök

Denna förberedelse görs för att ändtarmen ska vara så ren som möjligt, för att undersökningen ska kunna genomföras utan problem. Microlax finns att köpa receptfritt på apoteket.

Så här tar du Microlax:

För in hela tubspetsen i ändtarmsöppningen, kläm ut hela tubens innehåll och håll tuben ihopklämd när du drar ut den. Du tar 2 Microlax direkt efter varandra. Effekten på dessa är ca 5–15 minuter. Denna behandling ger en retning direkt, vilket gör att det känns som att du genast behöver tömma tarmen. Försök ändå vänta minst 15 minuter, annars tömmer du endast ut lavemanget. Du äter och dricker som vanligt.

Hemorroider – behandling och operation

Injektionsläkemedel

Ibland behandlas hemorroider med injektion av ett läkemedel (aetoxysklerol). Syftet är att hemorroiderna skall skrupna långsamt och gradvis försvinna.

Efter hemorrojd-behandlingen kan man ofta uppleva en fyllnadskänsla och ett diffust obehag samt en trängningskänsla, som om man behövde tömma tarmen. Undvik att gå på toaletten och krysta de första timmarna efteråt om möjligt.

Det är inte ovanligt att man blöder litet efter behandlingen, oftast i samband med toalettbesök.

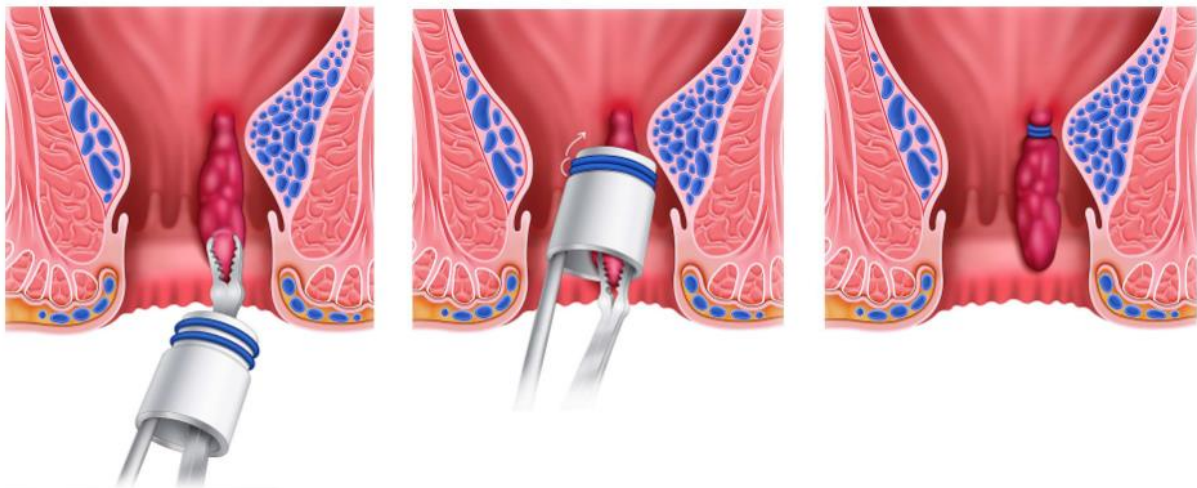
Man kan utvärdera det slutgiltiga resultatet av behandlingen först efter ca 2 månader, och den kan då ibland behöva upprepas.

ANALA ÅKOMMOR

Gummiringbehandling

Man kan också ta bort hemorrojder med en eller ett par gummiringar (se bild).

Syftet är att strypa blodtillförseln av hemorrojderna, som utgörs av ett slags åderbräck. Hemorrojden torkar långsamt ihop och ramlar av efter ca 1–2 veckor. När så sker kan en mindre blödning uppstå.

Efter behandlingen kan man uppleva en fyllnadskänsla och ett diffust obehag, samt en trängningskänsla som om man behövde tömma tarmen. Somliga upplever regelrätt smärta under de första 1–2 dagarna. Då hjälper oftast Alvedon (paracetamol) eller Ibuprofen.

Om du genomgått gummiringbehandling, undvik att gå på toaletten och krysta de första timmarna efteråt om möjligt. Det är inte ovanligt att man blöder efter behandlingen, oftast i samband med toalettbesök. Man kan utvärdera det slutgiltiga resultatet av behandlingen först efter ca 2 månader, och den kan då ibland behöva upprepas.

Undvik att använda stolpiller ca två veckor efter behandlingen. Om du står på någon form av blodförtunnande läkemedel kan du ofta sätta in den igen efter behandlingen, men det är olika från fall till fall.

Om du skulle uppleva stark smärta eller om en större blödning uppstår, bör du kontakta vår mottagning dagtid alternativt via 1177.se. På kvällar eller helger hänvisar vi till sjukvårdsrådgivningen i första hand.

Kom i kontakt med oss för råd och behandling vid anala besvär

Önskar du komma i kontakt med oss för att få råd om anala åkommor och våra behandlingar.
Kontakta oss idag via 1177.se eller på telefon 08-406 28 45.

Telefonnummer: 08-406 28 45

Adress: Sophiahemmet Valhallavägen 91, Hus O, plan 4, 114 86 Stockholm

Webbadress: www.kirurgkliniken.se